

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobkyně: **M. D.**
zastoupená zmocněncem J. D.

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem 128 01 Praha 2, Na Poříčním právu 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 1. 2022 č. j. MPSV-2022/11580-923, o
příspěvek na péči

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 1. 2022 č. j. MPSV-2022/11580-923 **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Ostravě ze dne 8. 9. 2021 č. j. 433927/2021/OOI, kterým byl žalobkyni přiznán příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně od února 2021. Uvedené rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo potvrzeno.

2. Žalobkyně namítala, že potřebuje zajistit pomoc, dohled a péči ve více než 6 oblastech základních životních potřeb. Kromě základních životních potřeb, které byly správními orgány uznány jako nezvládané [a) mobilita, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost] nezvládá ani tyto základní životní potřeby: b) orientace, c) komunikace, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví. K základní životní potřebě b) orientace žalobkyně uvedla, že má šedý zákal, velmi špatně vidí, zhoršuje se jí sluch. K základní životní potřebě c) komunikace namítala, že neudrží psací potřeby, nemůže ovládat mobilní telefon, ani jiné přístroje. K základní životní potřebě g) výkon fyziologické potřeby konstatovala, že nosí pleny, nezvládá sama včas použít WC a provést očistu. K základní životní potřebě h) péče o zdraví žalobkyně namítala, že nezvládá sama dodržovat léčebný režim, rozpoznat zdravotní problém, ani si sama zavolat pomoc. Žalovanému vytkla, že nepřihlédl k lékařským zprávám MUDr. Č. ze dne 6. 1. 2022 a MUDr. S. z téhož data, které předložila na základě vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Má za to, že uvedené lékařské zprávy přinášejí posudkově významné skutečnosti. Žalovaný rozhodl na základě posouzení stupně závislosti. Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.
3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Shrnul průběh správního řízení, odkázal na příslušnou právní úpravu a zopakoval závěry z posudku PK MPSV ve vztahu k jednotlivým namítaným základním životním potřebám.
4. Krajský soud v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 s.r.s., zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, dle skutkového a právního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
5. Ze správních spisů zjistil krajský soud následující skutečnosti. Rozhodnutím Úřadu práce ČR ze dne 8. 9. 2021 byl žalobkyni přiznán příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně od února 2021 s odůvodněním, že dle posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem OSSZ Ostrava – Město s platností od 15. 2. 2021 bylo stanoveno, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně potřebuje pomoc v následujících oblastech základních životních potřeb: mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity, péče o domácnost, tedy v šesti základních životních potřebách. Proti uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, o němž žalovaný rozhodl nyní napadeným rozhodnutím ze dne 21. 1. 2022 č. j. MPSV-2022/11580-923. Žalovaný odvolání žalobkyně zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.
6. Žalovaný jako odvolací správní orgán si vyžádal posouzení zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Z protokolu o jednání a z posudku posudkové komise MPSV ze dne 11. 11. 2021 vyplývá, že posudková komise zasedala ve složení předseda komise MUDr. et MUDr. V. H., dalším lékařem byl MUDr. A. P., odbornost interní lékařství, v posudkové komisi zasedala i tajemnice Bc. G. K. Žalobkyně nebyla jednání posudkové komise přítomna. Posudek obsahuje výčet podkladů, z nichž posudková komise vycházela, diagnostický souhrn, zjištění z lékařských nálezů a ze sociálního šetření. Posudková komise uvedla, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je AS universalis praec. cerebri, stav po transplantaci kadaverosní ledviny dne 20. 9. 2018 s komplikacemi, s polymorbiditou interních nemocí, s výrazným podílem obezity na zdravotním stavu žadatelky. Chron.

fumator. V posudku je citace z lékařského nálezu praktického lékaře žalobkyně MUDr. R. E. ze dne 30. 3. 2021, který uvedl, že žalobkyně vyžaduje pomoc druhé osoby při všech úkonech. Není potřeba ošetřování. Chování, orientace, komunikace, paměť a intelekt jsou v normě. Obězní, anikt, eupnoe, ostatní interní nález v mezích normy. Horní končetiny bez významné poruchy hybnosti a cití, dolní končetiny – hyporeflexie při polyneuropatii toxometabolické etiologie při renální insuficienci, bez otoků, arthrotická kresba kolenních kloubů, hybnost v kloubech s omezením terminálně. Celkově dynamika páteře přiměřená věku. Stoj samostatný, chůze pomalá, nejistá do 500 m. Posudková komise rovněž citovala zjištění z ambulantní zprávy Transplacentrum Praha (MUDr. J. S.) ze dne 30. 9. 2019, podle níž se u žalobkyně jedná o chronické onemocnění na podkladě vaskulární nefrosklerosy, žalobkyně byla 10,5 měsíce po transplantaci kadaverosní ledviny. Na RTG hrudníku mírné městnání v plicním parenchymu. Zahájena intravenózní diuretická terapie s rychlým efektem, funkce štěpu stabilní, diuretická terapie. Stran bolestivosti páteře doporučena rehabilitace. RTG páteře bez patologie, upravena analgetická terapie. Posudková komise cituje rovněž z lékařské zprávy z nefrologie (MUDr. P. L.) ze dne 31. 8. 2020, v níž se konstatuje, že funkce štěpu je dlouhodobě stabilní, limitována je dušností, nesnáší dlouhodobou chůzi a stání, výhledově francouzské hole či invalidní vozík. Z propouštěcí zprávy ambulance Kliniky nefrologie IKEM (MUDr. S.) ze dne 23. 11. 2020 se podává, že u žalobkyně je problémem morbidní obezita, bylo jí doporučeno obezitologické vyšetření s cílem redukce hmotnosti. Dále se u ní jedná i o chronickou obstrukční nemoc plicní, chronický nikotinismus. Posudková komise uvedla, že výsledek sociálního šetření ze dne 15. 2. 2021 je v korelaci se zjištěným zdravotním stavem. Vzhledem k chronickému průběhu nemoci bez možnosti výraznějšího zlepšení sebeobslužného potenciálu se upouští od dalších kontrol zdravotního stavu. Dále posudková komise vyjmenovala, které základní životní potřeby žalobkyně nezvládá, neboť potřebuje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc, jedná se o tyto základní životní potřeby: a) mobilita, d) stravování, e) oblékání, obouvání, e) tělesná hygiena, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost, celkem nezvládá 6 základních životních potřeb. Posudková komise konstatovala, že hodnotí shodně s lékařem OSSZ Ostrava.

7. K námitkám uvedeným v odvolání posudková komise uvedla, že péče o domácnost již byla zohledněna Posudkovou komisí Ostrava a uznána jako nezvládaná. Posudková komise dále poukázala na to, že z provedeného sociálního šetření plyne, že žalobkyně sdělila, že nevydrží dlouho stát a chůzi zvládá jen na kratší vzdálenost, a to s hůlkami. Do kanceláře vešla sama, bez opory druhé osoby, ani hůlek. Žalobkyně sdělila, že používá dvě francouzské hole, ale sebou je neměla. Údajně je nechala v autě, kterým přijeli. Sama se posadila, sama vstala. Komunikovala normálně, kladeným otázkám rozumí, odpovídala adekvátně. Jen se občas doptávala. Psát zvládne. Dle posudkové komise dané je v korelaci s dokumentací praktického lékaře. Dle posudkové komise veškeré i nověji přiložené lékařské zprávy, které jsou součástí kompletní spisové dokumentace, nepřinášejí posudkově významné nové skutečnosti a korelují s posudkovým závěrem PK Ostrava s tím, že byl splněn požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku a posouzení proběhlo na základě dostatečné doložené zdravotní dokumentace. Zjištěný zdravotní stav a funkční důsledky, které z něj vyplývají, odůvodňují konstatovat, že posuzovaná osoba pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav nezvládá samostatně v přijatelném standardu, ani s běžnými facilitátory, šest základních životních potřeb. Ostatní životní potřeby je schopna v dokladovaném zdravotním a funkčním stavu zvládat samostatně. Posudková

komise konstatovala, že základní životní potřeby je nutné hodnotit v prostředí, ve kterém se posuzovaná osoba obvykle pohybuje a které by mělo být přizpůsobeno zdravotnímu stavu za účelem umožnění či usnadnění výkonu jednotlivých aktivit. Zdravotnímu stavu by mělo být přizpůsobeno nejen vybavení domácnosti, ale i další skutečnosti, zejména mají být použity i veškeré dostupné facilitátory (v hodnocení jsou aplikována kritéria zvládání s použitím vhodných facilitátorů, nikoliv bez nich), např. vhodná volba oděvu a obuvi, který lze s danou poruchou obléci či obout bez nutnosti druhé osoby (suchý zip, navlékač ponožek atd.), nákup potravin a tekutin v obalech, které je osoba schopna otevřít, chleba lze koupit již nakrájený, jeho namazání může být ztížené, ale není nemožné. Občasný dohled a usměrnění při sebeobslužných činnostech nepředstavuje každodenní nezvládané základní životní potřeby. Vždy je třeba zohlednit věk žadatele. Posudková komise uzavřela, že žalobkyně se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a není schopna zvládat 6 základních životních potřeb. Tento stav byl i k datu 15. 2. 2021.

8. Dne 18. 11. 2021 bylo zmocněnci žalobkyně doručeno vyrozumění o pokračování v řízení a vyrozumění o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Ze spisu se podává, že následně dne 22. 11. 2021 se k odvolacímu správnímu orgánu dostavil zmocněnec žalobkyně ve věci seznámení se s podklady před vydáním rozhodnutí ve věci příspěvku na péči, byl seznámen s posudkovým zhodnocením PK MPSV ze dne 11. 11. 2021. Kopie posudku mu byla předána. Zmocněnec žalobkyně vyslovil nesouhlas se závěry posudkové komise a sdělil, že nejpozději do 29. 11. 2021 doloží nové lékařské podklady. V protokolu je poučení, že v případě, že tyto podklady nebudou do tohoto data doloženy, bude vydáno rozhodnutí o odvolání. Poté byly správnímu orgánu 29. 11. 2021 doloženy lékařské zprávy, a to lékařská zpráva praktického lékaře žalobkyně MUDr. R. E., v níž se konstatuje u žalobkyně inkontinence, aktuálně u ní dominuje zhoršená mobilita, ven se dostane jen na vozíku, nezvládá většinu úkonů sebeobsluhy. Předložen byl dále lékařský nález – ambulantní lékařská zpráva Institutu klinické a experimentální medicíny, transplacentrum ze dne 30. 9. 2021, v níž se uvádí, že žalobkyně je po transplantaci ledviny v roce 2018, jedná se u ní rovněž o morbidní obezitu, chronickou obstrukční plicní nemoc při chronickém nikotinismu. Kontrola byla stanovena za dva měsíce. Dále bylo žalobkyni doporučeno cestou praktického lékaře zajistit si domácí péči, a pokud tento pokus selže, bude potřeba zajistit sociální hospitalizaci. V závěru zprávy je dodatek pro sociální zabezpečení, obsahující údaj o tom, že žalobkyně je pacientkou s morbidní obezitou, výraznou limitací pohybu, je plně závislá na pomoci druhé osoby při běžných aktivitách. Zprávu vystavila MUDr. J. S., Ph.D. Poté správní orgán vydal dne 29. 11. 2021 usnesení, jímž žalobkyni určil lhůtu 10 dnů ode dne oznámení tohoto usnesení pro dokládání podkladů pro účely odvolacího řízení. Usnesení bylo zmocněnci žalobkyně oznámeno 2. 12. 2021. Správní orgán následně požádal Posudkovou komisi MPSV ČR v Ostravě o doplnění posudku, resp. o vyjádření k základním životním potřebám výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví, žalovaný poukázal na údaje uvedené v rámci sociálního šetření a posudkové komisi zaslal rovněž lékařské zprávy MUDr. E. a IKEM, klinika nefrologie, MUDr. S., Ph.D. z 23. 11. 2021 a 30. 9. 2021.
9. Ze správního spisu se podává, že 7. 1. 2022 byl správnímu orgánu doručen doplňující posudek PK MPSV ČR v Ostravě ze dne 6. 1. 2022, z něhož plyne, že posudková komise zasedala ve stejném složení, žalobkyně ani její zmocněnec nebyli jednání posudkové

komise přítomni. K základní životní potřebě výkon fyziologické potřeby posudková komise uvedla, že dle praktického lékaře jsou horní končetiny žalobkyně bez významné poruchy hybnosti a cití, chování, orientace, komunikace, paměť a intelekt jsou v normě. Stoj samostatný, chůze pomalá, není medicínský důvod také nezvládnout i výměnu plenkových kalhotek či použití veškerých dostupných a možných facilitátorů. Lze instalovat i madla pro větší pocit jistoty při změnách polohy těla. V hodnocení jsou aplikována kritéria zvládání s použitím vhodných facilitátorů, nikoliv bez nich. Občasný dohled a usměrnění při sebeobslužných činnostech nepředstavuje každodenní nezvládané základní životní potřeby. Posudková komise nezohlednila tuto základní životní potřebu jako nezvládanou. Jako nezvládanou nezohlednila ani základní životní potřebu péče o zdraví, k čemuž uvedla, že u žalobkyně se nejedná o funkční ztrátu horních končetin se ztrátou úchopu, nevidomost či těžkou slabozrakost. Nejde o mentální retardaci středně těžkou až těžkou. K chystání medikace lze využít dávkovače na léky i příslušné facilitátory, jinak platí není zde funkční ztráta rukou s vymizelým úchopem, nejedná se o nevidomost, ani smyslově kognitivní závažný těžký deficit. Posudková komise odkázala na sociální šetření, v rámci něhož žalobkyně uvedla, že nevydrží dlouho stát a chůzi zvládá jen na kratší vzdálenost, a to s hůlkami. Do kanceláře vešla sama, bez opory druhé osoby, ani hůlek. Komunikovala normálně, zdálo se, že kladeným otázkám rozumí, odpovídala adekvátně. Je schopna si přivolat pomoc. Posudková komise dále setrvala na stávajícím posudkovém hodnocení.

10. Poté 13. 1. 2022 bylo zmocněnci žalobkyně doručeno vyrozumění o pokračování v řízení a vyrozumění o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve lhůtě 5 pracovních dnů ode dne oznámení. Této možnosti zmocněnec žalobkyně využil, s podklady pro vydání rozhodnutí se seznámil, byla mu poskytnuta kopie doplňujícího posudku PK MPSV ze dne 6. 1. 2022. Zmocněnec žalobce vyslovil nesouhlas s posouzením a předložil správnímu orgánu další lékařské nálezy, a to poukaz na vyšetření na kardiologii ze dne 6. 1. 2022, duplexní sonografii žil dolních končetin – poukaz vystavený MUDr. Č. 6. 1. 2022, dále nález IKEM, kliniky nefrologie ze dne 6. 1. 2022. Zmocněnci žalobkyně bylo sděleno, že k novým lékařským nálezům nelze přihlížet a požadovat další doplňující posouzení závislosti s tím, že žalobkyni byla usnesením ze dne 29. 11. 2021 určena lhůta pro dokládání podkladů, resp. lékařských zpráv a uvedená lhůta již uplynula. Zmocněnec žalobkyně doložil citované lékařské nálezy, resp. poukazy na vyšetření žalobkyně, do spisu byl založen i lékařský nález IKEM – duplexní sonografie žil dolních končetin, zpráva vystavena MUDr. H. Č. a ambulantní lékařská zpráva IKEM, kliniky nefrologie ze dne 6. 1. 2022. Žalovaný spis o žádné další podklady již nedoplňoval a dne 21. 1. 2022 vydal žalobou napadené rozhodnutí.
11. Součástí spisové dokumentace je i dotazník ze dne 15. 2. 2021 a v němž žalobkyně odpovíděla na jednotlivé otázky stran schopnosti zvládat jednotlivé základní životní potřeby. K základní životní potřebě orientace žalobkyně uvedla, že používá brýle na blízko i na dálku, má šedý zákal. Hůř slyší. Orientuje se časem i místem, k čemuž doplnila, že někdy trefí na známá i neznámá místa, někdy ne. V běžných situacích se orientuje. Má problémy s pamětí, zapomíná. Někdy je v pořádku a někdy je „mimo“. Trpí úzkostmi, je psychicky labilní, ale neléčí se. Bez problémů se vyjadřuje. Dokáže porozumět tomu, co jí ostatní sdělují, dokáže psát, rozumí všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům. Mobilní telefon, ani počítač/notebook, tablet nepoužívá. K výkonu fyziologické potřeby a k otázce, zda včas použije WC, uvedla, že

toto zvládá s pomocí jak kdy. Zaujmout vhodnou polohu jí pomáhá manžel. Tento úkon tedy zvládá s pomocí. Trpí inkontinencí moči. Inkontinencí stolice nikoli. Používá plenkové kalhotky. S jejich výměnou jí pomáhá manžel. K základní životní potřebě péče o zdraví a na otázku, zda léky užívá samostatně, odpověděla záporně. Na čas užití léků dohlíží pan D., který léky také připravuje. Na dotaz, zda si v případě zdravotních komplikací přivolá pomoc, odpověděla záporně a doplnila, že doma sama není. Žije ve společné domácnosti s bývalým manželem panem D. Trpí bolestmi nohou, užívá dvě francouzské hole. V dotazníku je uvedeno, že na úřadu francouzské hole neměla, oporu jí poskytoval manžel, resp. bývalý manžel. Má problémy s dýcháním. Je labilní. Pravou ruku má slabou, pociťuje bolesti. Nesmí zvedat ani předměty o hmotnosti 500 g. Pomoc jí poskytuje bývalý manžel pan D., pomáhá jí s vyřizováním osobních záležitostí, péčí o domácnost, vaří, nakupuje, připravuje léky, pomáhá s hygienou a oblékáním.

12. Podle ust. § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I. (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, b) stupni II. (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III. (těžká závislost) jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, d) stupni IV. (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
13. Podle § 9 odst. 1 téhož zákona při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnosti zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.
14. Podle § 9 odst. 4 téhož zákona, při hodnocení schopností zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
15. Podle § 9 odst. 5 téhož zákona, pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.
16. Podle § 9 odst. 6 téhož zákona, bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí předpis. Tímto prováděcím předpisem je vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
17. Krajský soud předepisuje, že při rozhodování o příspěvku na péči je zásadním a rozhodujícím důkazem posudek o závislosti osoby. Správní orgány mají při posuzování žádosti o

příspěvek na péči jasně stanovená pravidla a meze, ve kterých se při svém rozhodování musejí pohybovat. V rámci posuzování stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby správní orgány vycházejí z příslušných posudků, v nichž je stanoveno, jakou ze základních životních potřeb osoba zvládá či nikoli; správním orgánům ani soudům nepřísluší činit medicínské závěry. U posudků je pak nutné, aby vyhověly kritériím stanovených v judikatuře Nejvyššího správního soudu na jejich úplnost a přesvědčivost (viz rozsudky NSS č. j. 5 Ads 80/2016-22, č. j. 5 Ads 254/2017-27 a mnohé další). Nejvyšší správní soud rovněž setrvale judikuje, že posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazům, a na který je správní orgán při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost každého takového posudku. Tyto náležitosti posudek splňuje pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, příp. z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí být popsán dostatečně jasně a přesně, aby nevyvstávaly žádné další pochybnosti. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, totiž správní orgán nemůže nahradit vlastní úvahou, pro niž nemá potřebou odbornou erudici (viz např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 299/2014-25). Nenaplnění uvedených požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.

18. V souladu s § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterážto je prováděcím právním předpisem a obsahuje bližší vymezení schopnosti zvládat základní životní potřeby, posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 vyhlášky (viz rozsudek NSS č. j. 4 Ads 68/2014 – 37). Nezvládnutí, byť jen jedné z vymezených aktivit, znamená nezvládnutí dané životní potřeby (§ 2a vyhlášky).
19. Krajský soud předně konstatuje, že žalobní námitky žalobkyně se týkají sporných základních životních potřeb b) orientace, c) komunikace, g) výkon fyziologické potřeby a h) péče o zdraví. Krajský soud zastává názor, že v posuzované věci nejsou závěry posudku PK MPSV ČR v Ostravě, včetně jeho doplnění, ve vztahu k otázkám, zda žalobkyně zvládá žalobou namítané základní životní potřeby, úplné a přesvědčivé. Soud především posudkové komisi vytýká, že nedostála své povinnosti spolehlivě zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Soud má za to, že z důvodu ověření aktuálního a objektivního zdravotního stavu žalobkyně bylo namístě, aby posudková komise žalobkyni osobně vyšetřila, a to za situace, že sociální šetření, z něhož posudková komise rovněž vycházela, se uskutečnilo formou dotazníku, nadto 15. 2. 2021 a posudek PK MPSV byl vydán 11. 11. 2021 a jeho doplnění až dne 6. 1. 2022, tedy téměř po roce. Soud rovněž zastává názor, že bylo vhodné provést i nové sociální šetření, nikoli ovšem toliko formou

dotazníku, které mohlo s ohledem na velký časový odstup od sociálního šetření provedeného formou dotazníku, významně přispět ke správnému posouzení příspěvku na péči. Krajský soud rovněž poukazuje na ust. § 2a vyhl. č. 505/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách a která obsahuje bližší vymezení životních potřeb rozhodných pro stanovení stupně závislosti. Z citovaného zákonného ustanovení přitom platí, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřeby vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Dle názoru soudu posudková komise se řádně nezabývala jednotlivými aktivitami dle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., ve vztahu k namítaným základním životním potřebám orientace, komunikace, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví. K otázce, zda žalobkyně zvládá jednotlivé aktivity v přijatelném standardu a z jakých důvodů, vyjádření posudkové komise schází. Přijatelným standardem se přitom podle § 1 odst. 4 vyhl. č. 505/2006 Sb., rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby. Je to právě posudková komise, která by se jednotlivými otázkami měla přezkoumatelným způsobem zabývat, dostatečně své závěry odůvodnit a vyvrátit pochybnosti o tom, zda se jedná o objektivní zdravotní problém žalobkyně, nebo zda se jedná o její subjektivní hodnocení a subjektivní vnímání zdravotních potíží.

20. K namítané základní životní potřebě b) orientace je nutno uvést, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se podle citované vyhlášky považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, má přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat. Tyto aktivity posudková komise v předmětném posudku blíže nehodnotí. Posudková komise odkázala na sociální šetření (pozn. soudu provedené formou dotazníku), dle něhož žalobkyně komunikovala normálně, kladeným otázkám rozumí, odpovídala adekvátně, jen občas se doptávala, psát zvládne. Posudková komise rovněž citovala z dokumentace praktického lékaře žalobkyně (zřejmě se jedná o lékařský nález MUDr. E. z 30. 3. 2021, kterýžto je v posudku zmíněn), podle něhož chování, orientace, komunikace, paměť a intelekt žalobkyně jsou v normě. V tiskopise o sociálním šetření přitom žalobkyně uváděla, že používá brýle, má šedý zákal, hůř slyší, někdy je orientována místem, někdy nikoli, zapomíná, někdy je v pořádku, někdy je „mimo“, trpí úzkostmi, je psychicky labilní. Posudková komise ovšem neuvedla, jak hodnotí tato tvrzení žalobkyně, zda jde o její neopodstatněné subjektivní stesky, nebo zda žalobkyní tvrzené skutečnosti akceptuje a i přesto má za to, že žalobkyně zvládá jednotlivé aktivity v rámci základní životní potřeby orientace v přijatelném standardu a z jakých důvodů.
21. Obdobné výhrady se týkají i základní životní potřeby c) komunikace. Dle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., se za schopnost zvládat základní životní potřebu c) komunikace považuje stav, kdy osoba je schopna porozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky. Žalobkyně v rámci sociálního šetření uváděla, že mobilní telefon nepoužívá, ani počítač, notebook či tablet, aniž by tato tvrzení nějak blíže specifikovala a uvedla, z jakých důvodů tyto zcela běžné komunikační prostředky nepoužívá. V průběhu

správného řízení uváděla, že ji bolí ruka, v žalobě pak namítá, že neudrží psací potřeby, nemůže ovládat mobilní telefon, ani jiné přístroje. Posudková komise se nezabývala otázkou, zda žalobkyně je schopna dorozumět se a porozumět, a to i psanou zprávou a používat běžné komunikační prostředky, z jakých důvodů, vše v přijatelném standardu a své závěry, že žalobkyně tuto základní životní potřebu zvládá, řádně neodůvodnila.

22. K základní životní potřebě g) výkon fyziologické potřeby, žalobkyně poukazovala na to, že je inkontinentní, to zmiňovala již v průběhu správního řízení, a to již v rámci sociálního šetření, přičemž sdělovala, že nosí pleny, nezvládá sama včas použít WC, což zmiňuje i v žalobě a uvádí také, že není schopna provést očistu. Dle názoru soudu bylo povinností posudkové komise obstarat si podklady, resp. žalobkyni osobně vyšetřit za účelem zjištění, zda je či není inkontinentní, zda zvládá sama včas použít WC či nikoli. Z přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., přitom plyne, že za schopnost zvládat základní životní potřebu g) výkon fyziologické potřeby se považuje stav, kdy osoba je schopna používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky. K použití hygienických pomůcek žalobkyně uváděla, že používá plenkové kalhotky, s jejíž výměnou jí pomáhá manžel, resp. bývalý manžel. Je to právě posudková komise MPSV, která je zodpovědná za to, že provede odborné posouzení na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu. K individuálním okolnostem zdravotního stavu žalobkyně a k jejím tvrzením ve vztahu k této základní životní potřebě se posudková komise nevyjadřuje a v uvedeném ohledu se také dostatečně nezabývala ani jednotlivými aktivitami dle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb.
23. Co se týče základní životní potřeby h) péče o zdraví, pak dle příl. č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky. Žalobkyně přitom již v průběhu správního řízení, a to i v rámci sociálního šetření tvrdila, že na užití léků dohlíží a vše připravuje pan D., bývalý manžel a v případě zdravotních komplikací si není schopna přivolat pomoc. I v žalobě opakuje, že nezvládá sama dodržovat léčebný režim, ani si zavolat pomoc a není rovněž schopna rozpoznat zdravotní problém. Soud připomíná, že podle § 1 odst. 4 vyhl. č. 505/2006 Sb., se přijatelným standardem rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato základní životní potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby. Žalobkyně v rámci sociálního šetření zmiňovala také to, že zapomíná, někdy je v pořádku a někdy je „mimo“. Posudková komise se k těmto tvrzením blíže nevyjadřuje, nevysvětluje, zda se jedná o toliko subjektivní hodnocení žalobkyně či zda žalobkyně skutečně má objektivní zdravotní problém, který jí brání v tom, aby zvládala jednotlivé aktivity v rámci uvedené základní životní potřeby v přijatelném standardu a z jakých důvodů, což v posudku posudkové komise zcela schází. Posudková komise se tedy měla zabývat i žalobkyní tvzenými problémy s pamětí, s čímž nepochybně souvisí i její schopnost dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a dodržovat předepsanou medikaci. Namítala-li žalobkyně, že nebylo přihlédnuto k lékařským nálezům z 6. 1. 2022 MUDr. Č. a MUDr. S., které správnímu orgánu předložila poté, co byla vyrozuměna o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, je třeba této námitce přisvědčit. Soud nesouhlasí s argumentací žalovaného, že k těmto nálezům přihlédnuto nebylo, neboť nebyly správnímu orgánu doloženy ve lhůtě 10 dnů ode dne oznámení usnesení ze dne 29. 11. 2021, jímž byla žalobkyni určena lhůta pro

dokládání podkladů pro účely odvolacího řízení. Tyto lékařské nálezy žalobkyně nemohla správnímu orgánu ve stanovené lhůtě předložit, protože je v té době ještě neměla k dispozici. Tyto nálezy byly vydány až 6. 1. 2022. Povinností žalovaného přitom bylo, aby vycházel z aktuálního zdravotního stavu žalobkyně k datu vydání svého rozhodnutí a bylo tedy namístě, aby posudková komise i z těchto podkladů, jak plyne z ust. § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, vycházela. Bylo povinností posudkové komise, jak již výše uvedeno obstarat si podklady, resp. žalobkyni osobně vyšetřit, a to i za účelem zjištění, zda se její zdravotní stav v mezidobí případně nezhorsil.

24. Krajský soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že posudek PK MPSV ČR v Ostravě včetně jeho doplnění nelze považovat za úplný a přesvědčivý a je tak v konečném důsledku nepřezkoumatelný. Takový posudek nemohl být podkladem pro posouzení rozhodných otázek zvládání jednotlivých základních životních potřeb v žalobě namítaných.
25. Napadené rozhodnutí bylo proto nutno zrušit pro vady řízení ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť žalovaný vycházel z neúplného a nepřesvědčivého posouzení otázek zvládání namítaných základních životních potřeb a rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Posudková komise nedostala své povinnosti spolehlivě zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Z důvodu ověření aktuálního a objektivního zdravotního stavu žalobkyně je namístě, aby bylo provedeno nové sociální šetření, a aby posudková komise žalobkyni osobně vyšetřila. Je třeba, aby posudková komise posudkové závěry doplnila tak, aby z nich bylo zřejmé, z jakých důvodů žalobkyně zvládá či nezvládá bez pomoci jiné osoby aktivity v rámci uvedených základních životních potřeb b) orientace, c) komunikace, g) výkon fyziologické potřeby a h) péče o zdraví.
26. Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyni, která měla ve věci zcela úspěch, prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 29.06.2022

Mgr. Jarmila Úředníčková

Shodu s prvopisem potvrzuje

samosoudkyně